

Дослідження Комітету виборців України:

«Підсумки 2 сесії Верховної Ради»

(вересень 2019 р. – січень 2020 р.)

За 5 місяців в Раді було зареєстровано 1,3 тис. законопроектів

За час роботи другої сесії було зареєстровано 1317 законопроектів. Із них 829 – це проекти законів.

90% всіх законопроектів зареєстрували народні депутати. Вони стали авторами 1205 законопроектів; 6% законопроектів зареєстрував Кабінет Міністрів України – 82 документи; 4% законопроектів ініціював Президент – 30 проектів.

Враховуючи, що за цей час відбулося 58 пленарних засідань, кількість законопроектів на одне засідання склала 25 документів.

«Проблема законодавчого спаму залишається однією з ключових у Верховній Раді. Народні депутати часто реєструють законопроекти з метою самопіару. Як правило, такі документи є неякісними проектами і не мають шансів на прийняття. Однак саме в такий спосіб народні депутати можуть прозвітувати перед виборцями про свою «ефективність». Також часто політики сприймають закон як єдиний спосіб вирішення всіх проблем, не

особливо зважаючи на те, чи взагалі потрібне законодавче втручання, щоб вирішити те чи інше питання. Особливо це стосується спроб вирішення місцевих проблем з боку депутатів-мажоритарників, коли ігнорується той факт, що взаємодія з місцевими органами влади могла б бути більш ефективним інструментом, аніж штампування законодавчих пропозицій», - пояснив голова КВУ Олексій Кошель.

«Кожен новий законопроект – це додаткове навантаження на Апарат, профільні управління та комітети Ради. Тому надмірна кількість законопроектів лише послаблює роботу законодавчого органу. При цьому варто враховувати, що 90% законопроектів фактично не мають шансів на прийняття. В середньому лише 10-12% проектів стають законами. Інші ініціативи припадають пилом в будівлі Верховної Ради», – зазначив аналітик КВУ Денис Рибачок.

Верховна Рада прийняла 133 закони

За час роботи другої сесії Верховної Ради було прийнято 133 закони¹ та 1 Кодекс. Ще 125 законів було прийнято за основу.

Найпродуктивнішим місяцем виявився грудень, коли з підписом Президента було повернуто 53 закони.

Тематично більша частина прийнятих законів стосувалися сфери фінансів, податкової та митної політики – 22 закони.

Найбільшу кількість прийнятих законів ініціювали народні депутати – 89. Президент та Кабінет міністрів ініціювали по 22 прийняті закони.

	Подано проектів законів ²	Із них прийнято
Народні депутати	998	89 або 9%
Кабінет Міністрів	101	22 або 21%
Президент	51	22 або 43%

Майже всі прийняті закони, авторами яких були депутати, ініціювали члени «Слуги Народу»

Якщо розглядати лише закони, ініційовані народними депутатами України (89 законів), то абсолютну більшість з них ініціювали депутати фракції «Слуги Народу». Вони були серед авторів 70 законів або 80%.

Депутати ВО «Батьківщина» були серед авторів 10 прийнятих законів, ЄС – 9, ОПЗЖ – 5, «Голосу» – 3, групи «За майбутнє» – 3, групи «Довіра» – 2.

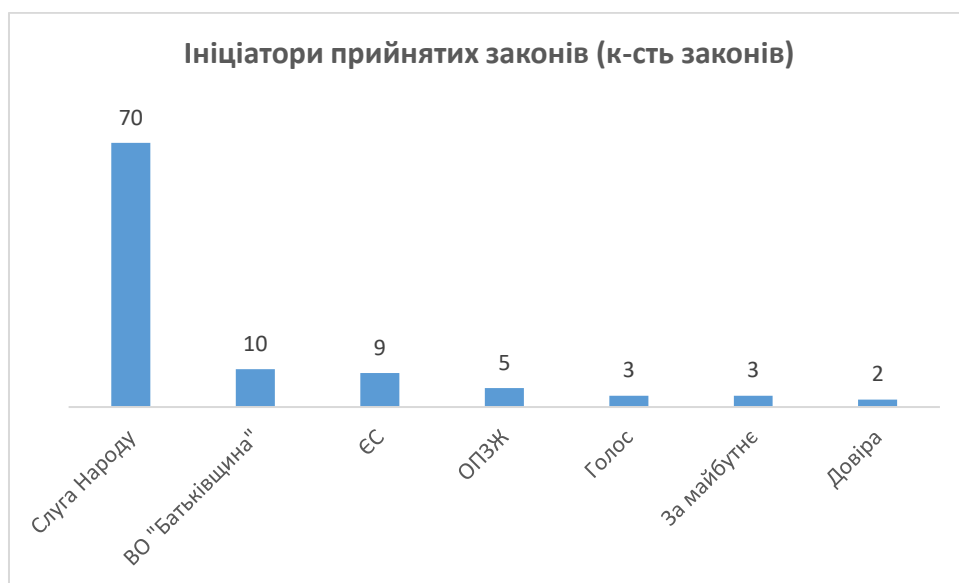
¹ проголосовано Верховною Радою та підписано Президентом

² за весь час роботи

До прикладу, депутати ЄС ініціювали так званий закон щодо заборони вирубки лісу (№0873), закон щодо запровадження так званого реєстру педофілів (№0887), закон щодо забезпечення прав військовослужбовців Військово-морських сил та Повітряних сил ЗСУ на отримання статусу учасника бойових дій (№1197).

Депутати «Батьківщини» були серед авторів прийнятого закону про посилення відповідальності за безпідставну відмову у пільговому перевезенні окремих категорій громадян (№0893) та щодо врегулювання процедури ухвалення рішення партії про участь її місцевих організацій у місцевих виборах (№0939).

При підрахунку враховувалося, що депутати різних політичних сил могли бути серед авторів одного й того ж документу.

«Формальна продуктивність депутатів «Слуги Народу» є значно вищою, аніж всіх інших фракцій парламенту. Фактично майже все, що приймає Верховна Рада – це ініціативи депутатів СН. Шанси інших фракцій та груп на прийняття їх законопроектів є досить низькими. Наприклад, депутати ВО «Батьківщина» ініціювали 151 проект закону, із яких було прийнято 10. Депутати ЄС ініціювали 95 проектів законів, із яких стали законами 9. При цьому варто враховувати, що приблизно половину цих законів було розроблено у ВР попереднього скликання, тому без їх врахування показники є ще нижчими. Таким чином поділ законів на «чужі» і «свої» залишається суттєвим фактором, який впливає на шанси прийняття того чи іншого проекту», - зазначив голова КВУ Олексій Кошель.

*Найчастіше прийняті закони підтримували депутати «Слуги Народу»,
«Голосу» та групи «Довіра»*

У середньому за прийняті під час 2 сесії ВР закони голосували 299 народних депутатів.

Рекордну підтримку депутатів отримав закон про скасування депутатської недоторканності (№7203) – «за» проголосували 373 парламентарі.

Серед фракцій ВР найчастіше за прийняті закони голосували депутати «Слуги Народу». Як правило, кнопку «за» натискали 227 депутатів фракції або 91% від її складу. Однак третина законів все ж не були б прийняті, якби враховувалися лише голоси депутатів СН. Мова йде про 51 прийнятий закон, за який проголосували менше, ніж 226 депутатів «Слуги Народу». До прикладу, закон про концесію (№1046) підтримали лише 207 депутатів фракції, закон щодо виконання військового обов'язку (№0906) – 212 депутатів, закон щодо заборони суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону (№0873) – 217 депутатів.

На другому місці за підтримкою прийнятих законів – фракція «Голос». Як правило «за» голосували 67% депутатів фракції. Рекордну підтримку фракції отримали закони про підтримку скаутського руху (№0976, «за» проголосували 20 депутатів «Голосу»), про зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду (№2172, «за» 20 депутатів) та щодо оформлення документів, що посвідчують особу, які стосуються заходів на період проведення антитерористичної операції (№0933, «за» 20 депутатів).

На третьому місці – новостворена група «Довіра» із показником підтримки в 63%. Найбільше голосів «за» депутати групи віддали за закон щодо уточнення положень щодо зняття депутатської недоторканності (№2237», «за» 17 депутатів групи) та закон, що стосується вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (№2299, «за» 17 депутатів).

Нижчі показники підтримки прийнятих законів у «Європейській солідарності» - 49%, групи «За майбутнє» - 48%, ВО «Батьківщина» - 39%.

Майже не підтримували прийняті закони депутати «Опозиційної платформи За життя». В середньому голосували «за» 21% депутатів фракції. За 49 законів депутати ОПЗЖ не віддали жодного голосу. За 18 законів схвально голосували лише 1-2 депутати фракції. Однак окремі закони фракція ОПЗЖ підтримала майже в повному складі. Так, за закон, який продовжує дію особливого порядку місцевого самоврядування в ОРДЛО, проголосували відразу 34 депутати ОПЗЖ.

Депутати СН та ЄС – лідери за відвідуваннями Ради

За період вересня-січня було проведено 58 пленарних засідань ВР.

В середньому на засіданнях Ради було зареєстровано 348 народних депутатів.

Найктивніше народні депутати відвідували засідання на початку сесії, згодом активність дещо знизилася. Так, в середньому найбільше депутатів реєструвалися на засіданнях Ради у вересні і жовтні: 370 і 376 відповідно. У листопаді показники склали 317 депутатів, грудні – 322, січні – 325.

Серед фракцій та груп парламенту найвищі показники відвідуваності в депутатів «Слуги Народу» та «Європейської солідарності». Так, як правило, на засіданнях Ради були зареєстровані 85% депутатів СН та 83% депутатів ЄС.

Дещо нижчі показники відвідування в групи «За майбутнє» та фракції «Голос». В середньому 81% депутатів цих політичних сил відвідували засідання Ради.

Нижчий результат в ОПЗЖ та ВО «Батьківщина». Так, в середньому на засіданнях Ради було зареєстровано 77% депутатів ОПЗЖ та 72% депутатів «Батьківщини».

4 депутати пропустили 90% голосувань

За час роботи 2 сесії у Верховній Раді відбулося 1814 голосувань.

4 народні депутати пропустили 90% голосувань. Це Антон Яценко із групи «За майбутнє», Вадим Столар із ОПЗЖ, Юрій Солод із ОПЗЖ та позафракційний Андрій Деркач.

Так, за п'ять місяців роботи А. Яценко натиснув кнопку для голосування лише 89 разів або взяв участь в 4% голосувань. Це найнижчий результат серед усіх народних депутатів.

В. Столар взяв участь в 129 голосуваннях або в 7%. Також у 7% голосувань взяв участь Ю. Солод. А. Деркач проголосував у 8% випадків.

Загалом у ВР є 58 народних депутатів, які взяли участь у менше, ніж половині голосувань Ради за сесію.

Натомість частина депутатів голосували майже завжди, взявши участь у близько 100% голосувань. Найвищі показники голосувань серед народних депутатів у Олега Воронька із «Слуги Народу», який взяв участь в 99,39% голосувань Ради.

Загалом 28 народних депутатів взяли участь у 95% і більше голосувань Ради за сесію.

«В середньому показники голосувань Ради є досить високими. Як правило, впродовж сесії один народний депутат брав участь в 75% голосувань Ради. Однак в парламенті є кілька десятків народних депутатів, які голосують значно рідше за інших. Щоб стимулювати їх виконувати свої депутатські обов'язки, в Раді було запроваджено фінансові штрафи за неучасть в голосуваннях. Щоправда такі методи навряд чи покращать відповідну ситуацію, оскільки для значної кількості нардепів ризик втрати певної суми коштів не є вагомим стимулом голосувати. Особливо, коли мова йде про депутатів-мультимільйонерів», - пояснив аналітик КВУ Денис Рибачок.

«Часто народні депутати неформально поділяють голосування на важливі та технічні. До останніх належать голосування за правки, процедурні питання та інші непринципові рішення. Як правило депутати їх ігнорують, сприймаючи як мало важливі. Однак це хибна логіка, оскільки в парламенті не може бути не важливих голосувань. Крім того, іноді неучасть в голосуваннях пов'язується із перебуванням політичної сили в опозиції. Відповідно відмова від голосувань розглядається як спосіб продемонструвати свою політичну позицію, що, однак, також є маніпуляцією і не може бути виправданням для ігнорування рішень парламенту», - заявив голова КВУ Олексій Кошель.

КВУ оцінив роботу лідерів фракцій

До уваги було взято такі показники роботи як участь в пленарних засіданнях Ради, участь в голосуваннях, відвідування засідань комітету та успішність законодавчої роботи.

За даними КВУ окремі лідери фракцій фактично провалюють роботу за певними напрямками.

Так, в Юрія Бойка (ОПЗЖ) і Вадима Рабіновича (ОПЗЖ) низькі показники участі в голосуваннях. Зокрема, Ю. Бойко взяв участь лише в 17% голосувань Ради за час роботи другої сесії, В. Рабінович – в 14%, що є одним з найнижчих результатів серед усіх народних депутатів.

В Юлії Тимошенко і Давида Арахамії низькі показники відвідування засідань комітету. Так, за п'ять місяців лідер «Батьківщини» була присутня лише на 38% засідань Комітету ВР з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, членом якого вона є. Д. Арахамія («Слуга Народу») також відвідав лише 38% засідань Комітету ВР з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Досить високими є показники роботи І. Геращенко та А. Герасимова із ЄС та С. Рахманіна з «Голосу».

Так, І. Геращенко відвідала 100% засідань Ради (найвищий результат серед лідерів фракцій), 86% засідань Комітету, взяла участь в 83% голосувань Ради (найвищий результат серед лідерів фракцій), подала 57 законопроектів, 6 із яких було прийнято.

А. Герасимов відвідав 87% засідань Ради, взяв участь в 76% голосувань, був присутній на 95% засідань Комітету (найвищий результат серед лідерів фракцій), подав 27 законопроектів, 6 із яких було підтримано.

С. Рахманін відвідав 91% засідань Ради, 88% засідань Комітету, взяв участь в 78% голосувань, подав 16 законопроектів, 4 із яких були прийняті.

Таким чином серед семи лідерів фракцій найвищі показники із відвідування засідань Ради та участі в голосуваннях в І. Геращенко, в А. Герасимова найвищі показники відвідування засідань Комітету, а Д. Арахамія має найвищі показники продуктивності законодавчої роботи (подано 30 законопроектів, із яких прийнято 8).